

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

Circular Plastics NL 2026

Onderzoeksprojecten en Showcases

In opdracht van het ministerie van Economische Zaken en
Klimaat (EZK) en in samenwerking met stichting Circular
Plastics NL, met budget van het Nationaal Groeifonds

*>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen*

Goed om te weten:

- U dient uw subsidieaanvraag in via het eLoket van RVO. Hiervoor hebt u een eHerkenningmiddel met betrouwbaarheidsniveau 3 nodig. Zie ook [hoofdstuk 5](#) van deze handleiding.
- Onderdeel van de subsidieaanvraag is een projectplan. Een projectplan bestaat uit samenhangende activiteiten die tot resultaten en daarmee tot de projectdoelstelling leiden. Zie ook [hoofdstuk 6](#).
- Het invoeren van de benodigde gegevens en het uploaden daarvan via het eLoket kan de nodige tijd kosten, zeker als er sprake is van een groot samenwerkingsverband. Wij adviseren om hier rekening mee te houden, voldoende tijd voor in te bouwen en op tijd te beginnen.
- Subsidieaanvragen moeten volledig zijn ingediend voor 6 oktober 2026 17.00 uur. Op dat tijdstip moet het uploaden zijn afgerond, wacht daarom niet tot de laatste dag!
- Let ook op de informatie op de [website van RVO](#).
- Aan de inhoud van deze handleiding kunnen geen rechten worden ontleend.

Inhoudsopgave

1	Introductie: doel, soorten projecten en projectactiviteiten	4
1.1	Doel van de subsidieregeling en soorten projecten	4
1.2	Projectactiviteiten	5
1.3	Toelichting op soorten projectactiviteiten	5
2	Circular Plastics NL: Toelichting op de onderwerpen	7
2.1	Ontwikkeling van een ontwerpsystematiek om een zo hoog mogelijke recycalaat kwaliteit te realiseren.	7
2.2	Terugwinnen van plastic uit afvalstromen	8
2.3	Technologie die de transitie van handmatige naar geautomatiseerde, hoogwaardige sortering mogelijk maakt	8
2.4	Voorbewerking van gemengd plastic afval	8
2.5	Mechanische recycling	9
2.6	Dissolutie	9
2.7	Depolymerisatie	9
2.8	Devulkanisatie of decrosslinking	10
3	Kom ik in aanmerking?	11
3.1	Voorwaarden	11
3.2	Beoordeling aanvragen	11
3.2.1	<i>Algemene vereisten aanvragen</i>	11
3.2.2	<i>Kaderbesluit en AGVV</i>	11
3.2.3	<i>Rangschikking van de aanvragen</i>	11
4	Subsidie en projectkosten	15
4.1	Subsidiebudget en maximale subsidie	15
4.2	Subsidiepercentages	15
4.3	Projectkosten	16
4.4	Overige aandachtspunten	16
4.4.1	<i>Eigen bijdrage (financiering eigen aandeel in de projectkosten)</i>	16
4.4.2	<i>Wat als een provincie, gemeente of andere overheid een bijdrage levert?</i>	16
4.4.3	<i>Samenwerkingsovereenkomst</i>	16
4.4.4	<i>Ben ik een onderzoeksorganisatie?</i>	17
5	De aanvraagprocedure in vijf stappen	18
6	Onderdelen van de subsidieaanvraag	19
7	Als uw project subsidie krijgt toegekend	21
	Bijlage 1: Het verschil tussen pilots en demo's op basis van AGVV	22
	Bijlage 2: Verklarende woordenlijst	24

1 Introductie: doel, soorten projecten en projectactiviteiten

Het Nationaal Groeifonds investeert in de meest kansrijke projecten die een zo groot mogelijke bijdrage kunnen leveren aan ons verdienvermogen, en leiden tot duurzame economische groei. Dit doet het Nationaal Groeifonds samen met initiatiefnemers en andere investeerders. In 2022 is het programma Circular Plastics NL toegekend vanuit het Nationaal Groeifonds. Dit programma wil de recycling van kunststoffen nationaal een impuls geven door knelpunten weg te nemen. De Nederlandse ambities (50% circulair in 2030, 100% circulair in 2050) kunnen alleen worden gehaald als de processen en structuren in het plastics-ecosysteem drastisch veranderen. Dit vraagt om een geïntegreerde aanpak met intensieve ketensamenwerking.

1.1 Doel van de subsidieregeling en soorten projecten

Het algemene doel van de subsidieregeling Circular Plastics NL is het ondersteunen van onderzoeksprojecten en showcases die bijdragen aan het verbeteren van het ontwerp van materialen en producten (design for circularity). Tevens is het doel om het sorteren, wassen en karakteriseren van plastic afvalstromen te optimaliseren en recyclingprocessen (mechanisch, fysisch en (thermo)chemisch) te verbeteren.

De subsidieregeling Circular Plastics NL ondersteunt onderzoeksprojecten en showcases. Een project moet vallen in één van beide groepen.

Circular Plastics NL-onderzoeksprojecten

Het doel van Circular Plastics NL-onderzoeksprojecten is het bevorderen van onderzoek naar, of ontwikkeling van processen, methodieken of technieken gericht op:

- het verbeteren van het ontwerp van materialen en producten, of karakteriseren, sorteren en wassen van plastic afvalstromen of ontwikkeling van processen voor omzetting van plastic afvalstromen tot nieuwe grondstoffen om de efficiëntie van de recycling en de kwaliteit van het recyclaat) te verhogen.

Onderzoeksprojecten moeten betrekking hebben op één van de volgende onderwerpen:

1. Ontwikkeling van een ontwerpssystematiek om inzicht te krijgen in de impact van ontwerpkeuzes betreffende materiaal-samenstelling op het recyclingproces voor verpakkingen om een zo hoog mogelijke recyclaatkwaliteit te realiseren.
2. Het terugwinnen van plastic uit niet-verpakking afvalstromen die nu nog naar verbranding gaan tot een kwaliteit die geschikt is om een nieuw plastic product van te maken, gebruikmakend van karakteriserings-, sorterings-, scheidings- of wastechologie.

Circular Plastics NL-showcases

Het doel van Circular Plastics NL-showcases is om knelpunten in een circulaire waardeketen van een bepaalde materiaalstroom in een bepaalde (product)keten weg te nemen, door het doen van technisch onderzoek en het valideren van de technologie op pilotschaal (pilotproject) of demonstratieschaal (showcase met een onderdeel investering in een CPNL-demonstratieproject).

3. **TEXTIEL:** technologie die de transitie van handmatige naar geautomatiseerde, hoogwaardige sortering van textiel mogelijk maakt waarmee hergebruik vergroot wordt of, waar dit geen optie is, hoogwaardige recycling mogelijk gemaakt wordt. Projecten moeten binnen minstens één van de volgende subdoelen vallen:
 - identificatie en sortering
 - scheiding van componenten of materialen
4. **VOORBEWERKING VAN GEMENGD PLASTICAFVAL** (niet zijnde textielafval) waarbij de polymeerzuiverheid ontoereikend is als directe input voor recycling: technische oplossingen om de keten van inzameling, uitsortering en voorbehandeling integraal af te stemmen op de vereisten van mechanische of chemische recycling of dissolutie.
5. **MECHANISCHE RECYCLING:** Vergroten van de beschikbare hoeveelheid hoogwaardig recyclaat uit post-consumer afval middels mechanische recycling ter verlaging van het aandeel virgin plastics in producten. Waar nodig mogen karakterisatie, sortering, wassen, voorbehandeling onderdeel zijn van het project.
6. **DISSOLUTIE:** Verbeteren of opschalen van dissolutietechnologie waarmee een polymeer of polymeren uit plasticafval selectief opgelost kunnen worden en gescheiden kunnen worden van stoorstoffen (zoals additieven, pigmenten, vulstoffen of contaminanten). Daarbij is het doel om de oorspronkelijke moleculaire structuur van het polymeer te behouden, waardoor het recyclaat weer ingezet kan worden voor de productie van plastic producten. In deze context zijn stoorstoffen stoffen die een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het recyclaat.

7. **DEPOLYMERISATIE VAN BULKPOLYMEREN** (zoals PET, PA, PU en PS): Verbeteren of opschalen van een depolymerisatieproces tot polymer-grade monomeren/oligomeren, met, indien nodig, het toevoegen van één of meer stappen voorafgaand aan, of volgend op, het depolymerisatieproces. Denk daarbij bijvoorbeeld aan feedstock voorbehandeling, scheidings- en/of zuiveringsstappen, eventueel gevolgd door een herpolymerisatieproces.
8. **DEVULKANISATIE OF DECROSSLINKING**: Het omzetten van gevulkaniseerd rubber uit afval van banden via een devulkanisatieproces tot een compound die geschikt is voor revulkanisatie. Of het omzetten van afval van gecrosslinkte thermoharders via een decrosslinkingproces tot een polymeer dat weer geschikt is om opnieuw te crosslinken. Indien nodig kan het proces aangevuld worden met een voorbehandelingsstap van het afval.

Zie [hoofdstuk 2](#) voor een toelichting per onderwerp.

1.2 Projectactiviteiten

Onderzoeksprojecten en showcases kunnen betrekking hebben op een aantal soorten projectactiviteiten:

- Industrieel onderzoek
- Experimentele ontwikkeling
- Niet-economische activiteiten van onderzoeksorganisaties
- Overige niet-economische projectactiviteiten van onderzoeksorganisaties die gericht zijn op kennisintegratie en kennisdisseminatie
- Overige projectactiviteiten

Showcases kunnen daarnaast betrekking hebben op investeringen in demonstratieprojecten.

Zie voor meer uitleg over de verschillende soorten projectactiviteiten [§1.3](#).

1.3 Toelichting op soorten projectactiviteiten

Industrieel onderzoek (IO)

Bij industrieel onderzoek doet u nieuwe kennis en vaardigheden op met het doel een nieuw product, proces of dienst te ontwikkelen, of om bestaande producten, processen of diensten aanmerkelijk te verbeteren. Het omvat de vervaardiging van onderdelen voor complexe systemen en kan ook de bouw omvatten van prototypes in een laboratoriumomgeving en/of in een omgeving met gesimuleerde interfaces voor bestaande systemen, alsmede pilotlijnen, wanneer dat nodig is voor het industriële onderzoek en met name voor de validering van generieke technologie.

Experimentele ontwikkeling (EO)

Experimentele ontwikkeling staat dicht bij de markt: u verwerft, combineert, geeft vorm en gebruikt bestaande wetenschappelijke, technische, zakelijke en andere relevante kennis en vaardigheden met het doel om een nieuw of verbeterd product, proces of dienst te ontwikkelen. Dit kan ook activiteiten omvatten die gericht zijn op de conceptuele formulering, de planning en documentering van alternatieve producten, procedés of diensten. Experimentele ontwikkeling kan ook de bouw van prototypes, demonstraties, pilotontwikkeling, testen en validatie omvatten van nieuwe of verbeterde producten, processen of diensten in omgevingen die representatief zijn voor het functioneren onder reële omstandigheden, met als hoofddoel verdere technische verbeteringen aan te brengen aan producten, processen of diensten die niet grotendeels al vast staan. Routinematige of periodieke wijzigingen van bestaande producten, productielijnen, fabricageprocessen, diensten en andere courante activiteiten worden niet gezien als IO of EO, ook niet als deze wijzigingen verbeteringen zijn.

Investerings in een Demonstratieproject (DEMO)

Een demonstratieproject is een samenhangend geheel van activiteiten die een technisch en economisch risico inhouden, waarbij die activiteiten bestaan uit het bij de aanvrager treffen van maatregelen die passen in de beschrijving van de betreffende showcases met behulp van:

- a. voor Nederland nieuwe apparaten, systemen of technieken, of
- b. een voor Nederland nieuwe toepassing van apparaten, systemen of technieken. Bij een demonstratieproject gaat het bij deze subsidiemodule om investeringssteun voor investeringen in installaties die ook na afloop van het project in gebruik blijven.

Niet-economische activiteiten van onderzoeksorganisaties

Onderzoeksorganisaties kunnen subsidie aanvragen voor economische en niet-economische activiteiten. Hiervoor moeten ze een gescheiden boekhouding bijhouden. In de subsidieregeling Circular Plastics NL is het onderscheid relevant in verband met het maximaal toegestane subsidiepercentage en de voorwaarden over de omgang met intellectuele eigendomsrechten en overdracht daarvan aan ondernemingen. Economische activiteiten betreffen bijvoorbeeld contractresearch. Aangenomen wordt dat normaal gesproken het uitvoeren van onafhankelijk O&O (onderzoek en ontwikkeling) door onderzoeksorganisaties, ook in een samenwerkingsverband, geen economisch karakter heeft. **In de begroting zet u wel de activiteiten onder de juiste categorie (IO of EO).**

Overige niet-economische projectactiviteiten van onderzoeksorganisaties

Het betreft hier activiteiten die niet als zelfstandige activiteiten voor subsidie in aanmerking kunnen komen, maar wel kunnen worden gesubsidieerd indien deze bijdragen aan het doel van een te subsidiëren Circular Plastics NL-project. Het gaat hierbij om het delen en verspreiden van de in het project opgedane kennis **door onderzoeksorganisaties**. Het gaat hierbij niet alleen om technisch-economische kennis maar ook opgedane kennis en ervaring met de juridische randvoorwaarden waaronder de ontwikkelde producten of diensten functioneren. Zo kan toekomstige wet- en regelgeving ten dienste staan aan de benodigde producten en diensten. Denk daarbij aan het organiseren van interactieve bijeenkomsten en/of andere activiteiten ten behoeve van de disseminatie van de binnen het project opgedane kennis en ervaring.

Overige projectactiviteiten

Het betreft hier activiteiten uitgevoerd **door ondernemingen** die gericht zijn op kennisintegratie en kennisdisseminatie. Zie ook de omschrijving onder overige niet-economische projectactiviteiten van onderzoeksorganisaties.

Subsidie voor overige projectactiviteiten van een onderneming is staatssteun, die verstrekt kan worden op grond van de algemene de-minimisverordening. Een onderneming kan van het Rijk of van andere overheidsorganen ook andere subsidies onder de algemene de-minimisverordening ontvangen. Een zelfstandige onderneming mag over een periode van 3 opeenvolgende belastingjaren maximaal € 300.000 subsidie op grond van de algemene de-minimisverordening ontvangen. Daarom kunt u als ondernemer alleen subsidie voor overige projectactiviteiten krijgen als u een de-minimis verklaring meestuurt bij uw aanvraag. In deze verklaring geeft u aan dat met de aanvraag het maximumbedrag van € 300.000 euro per 3 jaar niet wordt overschreden.

Als sprake is van verbonden ondernemingen, worden deze als één onderneming beschouwd als ontvanger van de-minimis steun. Het maximum van €300,000 geldt dan dus voor alle verbonden ondernemingen samen. Er is sprake van verbonden ondernemingen als een onderneming zeggenschap heeft over een andere onderneming. Het maakt niet uit of zij een fiscale eenheid vormen of niet.

2 Circular Plastics NL: Toelichting op de onderwerpen

Voor de onderzoeksprojecten en de showcases zijn onderwerpen gedefinieerd waarvoor subsidieaanvragen kunnen worden ingediend. Aanvragen voor subsidie moeten passen bij het doel van de regeling, en binnen de onderwerpen (zie §1.1). In onderstaande tabel is een beknopte samenvatting weergegeven van de belangrijkste kenmerken per onderwerp. Daarnaast is in §2.1 tot en met §2.8 een toelichting per onderwerp opgenomen.

Zie §1.3 voor een toelichting op de projectactiviteiten waarvoor u subsidie kunt aanvragen.

Onderwerp	Waardeketen	Materiaal	Soort project, Circular Plastics NL:
1. Ontwikkeling van een ontwerpsystematiek	Verpakkingen	Geen restricties	Onderzoek
2. Terugwinnen van plastic uit afvalstromen	Geen verpakkingen	Geen restricties	Onderzoek
3. Technologie die de transitie van handmatige naar geautomatiseerde, hoogwaardige sortering mogelijk maakt	Textiel	Geen restricties	Showcase
4. Voorbewerking van gemengd plastic afval	Geen textiel	Geen restricties	Showcase
5. Mechanische recycling	Geen restricties	Geen restricties	Showcase
6. Dissolutie	Geen restricties	Geen restricties	Showcase
7. Depolymerisatie	Geen restricties	Bulkpolymeren zoals PET, PA, PU en PS	Showcase
8. Devulkanisatie of decrosslinking	Banden (voor rubbers) geen restricties voor thermoharders	Rubber Thermoharders	Showcase

Zie ook Bijlage 3.30.1. behorende bij de artikelen 3.30.1, 3.30.3, 3.30.4 en 3.30.7 van de regeling nationale EZK- en LNV-subsidies (Circular Plastics NL).

2.1 Ontwikkeling van een ontwerpsystematiek om een zo hoog mogelijke recycelaat kwaliteit te realiseren.

Type project

Circular Plastics NL-onderzoeksproject.

Toelichting

Aan verpakkingen worden allerlei eisen gesteld, zoals het beschermen van het product, het overbrengen van informatie en het uiterlijk. Aan deze eisen kan voldaan worden door het bedrukken van verpakkingen, het gebruiken van kleur en het toevoegen van bepaalde stoffen aan het plastic. Verpakkingen moeten ook geproduceerd kunnen worden, wat eisen stelt aan de gebruikte grondstoffen op het gebied van bijvoorbeeld stijfheid en wrijvingscoëfficiënt.

Deze eisen aan de verpakking, die gesteld worden tijdens de ontwerpfase, leiden tot keuzes voor het toepassen van bepaalde stoffen. Deze stoffen kunnen gevolgen hebben voor het recyclingproces of voor de kwaliteit van het recycelaat. Het is daarom van belang om bij het ontwerp van verpakkingen inzicht te hebben in de gevolgen die het toepassen van bepaalde stoffen hebben op het recyclingproces of de kwaliteit van het recycelaat.

Een voorbeeld is nitrocellulose dat als bindmiddel van inktten tijdens het recyclen in de extruder wordt omgezet in nitrozamines, die kankerverwekkend zijn. Een ander voorbeeld is siliciumoxide (SiO₂) dat in toenemende mate als barrièremateriaal wordt ingezet om beter recyclebare oplossingen te krijgen. In bepaalde recyclingprocessen deactiveert het echter een antischuimmiddel. Ook kunnen stoffen zijn toegevoegd die componenten zoals aromatische ketens, chloor- of stikstofatomen of zware metalen bevatten. Dergelijke componenten kunnen bepaalde recyclingprocessen verstoren of de kwaliteit van het recycelaat negatief beïnvloeden.

In de ontwerppraktijk wordt een verpakkingontwerp met name gekozen op basis van verkoopargumenten, zonder dat naar mogelijke problemen verderop in de keten gekeken wordt. Er bestaan wel *design for recycling* richtlijnen, die zijn gebaseerd op problemen die eerder geconstateerd zijn in de recyclingketen. Wat ontbreekt is echter een systematische aanpak om het effect van de toepassing van (nieuwe) stoffen op het recyclingproces vooraf te identificeren. Het doel van dit onderwerp is daarom het ontwikkelen van een ontwerpsystematiek die gericht is op het voorkomen van knelpunten in het recyclingproces, zodat een zo hoog mogelijke recycelaatkwaliteit gerealiseerd wordt.

2.2 Terugwinnen van plastic uit afvalstromen

Type project

Circular Plastics NL-onderzoeksproject.

Toelichting

Een groot deel van het plasticafval in Nederland gaat nog naar verbranding, in 2022 was dit 53%. Het grootste deel van deze stroom komt van afvalstromen anders dan verpakkingsafval. Het sorteren en terugwinnen van plastic uit die stromen wordt nu meestal niet gedaan vanwege het beperkte economische perspectief.

Voorbeelden zijn secundaire afvalstromen die ontstaan bij de recycling van andere materialen, zoals kunststoffen die vrijkomen bij de recycling van metalen uit elektrische en elektronische apparaten en uit voertuigen. Ook kan gedacht worden aan reststromen die vrijkomen bij een recyclingproces dat gericht is op de terugwinning van een ander type plastic, of aan andere plastic bevattende afvalstromen uit bijvoorbeeld de land- en tuinbouw of uit de bouw en infrastructuur.

Het doel van dit onderwerp is om verbeterde of aanvullende karakteriserings-, sorterings-, scheidingstechnologie en/of wasstappen te ontwikkelen. Daarmee moet het mogelijk worden om plastic uit deze afvalstromen terug te winnen, zodat het gerecycled kan worden tot grondstof om nieuwe plastic producten van te maken. Daarmee worden de waardeketens meer circulair. Daarnaast komt meer recycklaat beschikbaar dat de vervanging van fossiele plastics mogelijk maakt.

2.3 Technologie die de transitie van handmatige naar geautomatiseerde, hoogwaardige sortering mogelijk maakt

Type project

Circular Plastics NL-showcase.

Toelichting

De textielindustrie staat wereldwijd voor zeer grote uitdagingen op het gebied van duurzaamheid en circulariteit. Jaarlijks wordt een zeer grote hoeveelheid textiel afgedankt. Die hoeveelheid groeit bovendien snel door de opkomst van 'fast-fashion'. Hoewel er al lange tijd systemen zijn voor textielinzameling, is de traditionele route van hergebruik in het mondiale zuiden onder druk komen te staan. Dit komt doordat de markt in die landen nu zelf overspoeld wordt met goedkope fast-fashion, waardoor de vraag naar tweedehands kleding uit Europa afneemt. Dit leidt tot een groeiend overschot aan ingezameld textiel dat niet langer via de gebruikelijke kanalen kan worden afgezet. Het gevolg is dat een aanzienlijk deel van het afgedankte textiel in de verbrandingsoven belandt, terwijl het waardevolle materialen bevat en bovendien potentieel geschikt is voor hergebruik.

In reactie op deze problematiek en in lijn met de Europese Green Deal, wordt in steeds meer landen een Uitgebreide Producentenverantwoordelijkheid (UPV) voor textiel ingevoerd. Deze wetgeving verplicht producenten en importeurs om financieel en/of operationeel bij te dragen aan de inzameling, sortering, hergebruik en recycling van hun producten aan het einde van de levensduur.

Hergebruik heeft de hoogste prioriteit omdat het de meeste waarde behoudt en de minste energie vergt. Waar dat niet mogelijk is dient ingezet te worden op recycling. Echter, de huidige handmatige en tijdrovende processen voor het uitsorteren van textiel zijn niet geschikt om de groeiende reststromen op kostenefficiënte wijze te verwerken. Dit creëert een onmiddellijke behoefte aan schaalbare en economisch haalbare oplossingen voor de verwerking van afgedankt textiel.

Textiel is bovendien een complex product met een multi-vezel structuur. Het bestaat vaak uit mengsels van natuurlijke vezels (katoen, wol), synthetische vezels (polyester (PET), polyamide (PA), polypropyleen (PP), elastaan, viscose), of combinaties hiervan. Daarnaast bevat textiel diverse additieven zoals kleurstoffen, coatings, en andere chemicaliën, die de recycling bemoeilijken en het rendement van het recyclingproces verlagen. De uitdaging ligt in het efficiënt en snel scheiden van deze complexe, gemengde textielstromen.

Het doel van dit onderwerp is daarom het ontwikkelen van geautomatiseerde, hoogwaardige sortering van textiel waarmee kostenefficiënt constante, homogene stromen voor hergebruik en recycling kunnen worden gegenereerd. Projecten moeten binnen minstens één van de volgende subdoelen vallen:

- identificatie en sortering;
- scheiding van componenten of materialen.

2.4 Voorbewerking van gemengd plastic afval

Type project

Circular Plastics NL-showcase.

Toelichting

De transitie naar een circulaire plastic keten vereist een significante verbetering van de recyclingketenrendementen voor complexe afvalstromen. Een aanzienlijk volume aan plasticafval wordt momenteel nog gebruikt voor warmteterugwinning door verbranding, ondanks de beschikbaarheid van geavanceerde mechanische, fysische en chemische recyclingtechnologieën. De belangrijkste reden hiervoor is dat gemengde, plasticbevattende, afvalstromen vaak te vervuild zijn of een te grote variatie in chemische samenstelling vertonen. Daardoor bestaat er een kwalitatieve mismatch tussen de beschikbare afvalstromen en de eisen die gesteld worden aan inputstromen voor recyclinginstallaties.

Het doel van dit onderwerp is om technische oplossingen te ontwikkelen die de keten van inzameling, uitsortering en voorbehandeling integraal afstemmen op de eisen aan de inputstroom voor de recyclinginstallaties. Nadruk ligt daarbij op gemengde, plasticbevattende, afvalstromen waarbij de polymeerzuiverheid ontoereikend is als directe input voor recycling. De beoogde oplossingen moeten een afvalstroom geschikt maken voor mechanische of chemische recycling of voor dissolutie. Projecten die betrekking hebben op de voorbehandeling van textielafval zijn uitgesloten bij dit onderwerp, die projecten passen onder onderwerp 3.

2.5 Mechanische recycling

Type project

Circular Plastics NL-showcase.

Toelichting

In Nederland wordt jaarlijks meer dan 1 miljoen ton plasticafval ingezameld. Het merendeel hiervan wordt momenteel nog verbrand en het resterende deel wordt vrijwel uitsluitend mechanisch gerecycled.

Hoewel mechanische recycling een kosteneffectieve technologie is, blijkt het nog niet goed mogelijk om deze technologie in te zetten voor toepassingen die hoge eisen stellen aan de kwaliteit van het recyclaat. We zien nu dat het verkregen recyclaat hoofdzakelijk ingezet wordt voor laagwaardige bouw- en constructietoepassingen, omdat de kwaliteit vaak lager is dan die van het oorspronkelijke plastic. Tijdens het recyclingproces ontstaat een significante reststroom van plastic die niet opnieuw als vervanging voor *virgin plastic* kan worden ingezet.

Er is behoefte aan technologische verbetering om zowel het volume als de kwaliteit van het recyclaat te verhogen. Innovaties moeten leiden tot een proces waarbij het verkregen materiaal kwalitatief gelijkwaardig is aan *virgin plastic*, waardoor het inzetbaar wordt in een breder scala van producten. Waar nodig mogen karakterisatie, sortering, wassen en voorbehandeling onderdeel zijn van het project.

2.6 Dissolutie

Type project

Circular Plastics NL-showcase.

Toelichting

De recycling van bepaalde plasticafvalstromen naar nieuwe grondstoffen voor plasticproductie is een grote uitdaging. Dat geldt bijvoorbeeld voor plastics die stoffen of schadelijke additieven bevatten. Ook versterkte en gemodificeerde plastics of plastics die zijn samengesteld uit meerdere verschillende polymeren vormen in de recycling een probleem.

Dissolutietechnologie heeft het potentieel om een belangrijke rol te spelen in de toekomst van plasticrecycling en kan helpen om de hoeveelheid plasticafval dat naar stortplaatsen of verbranding gaat te verminderen. Deze technologie maakt het mogelijk om polymeren selectief op te lossen, waarna additieven en contaminanten worden verwijderd met behoud van de oorspronkelijke moleculaire structuur van de polymeren. Ook kan met deze techniek de polymeermatrix van versterkte plastics worden opgelost. Daardoor kunnen vezels of andere versterkingsmaterialen worden gescheiden van het polymeer. Vervolgens kan het polymeer worden teruggewonnen. Dissolutie levert in potentie hoge terugwinningsrendementen en vraagt daarom om verdere opschaling richting industriële commercialisatie.

Het doel van dit onderwerp is daarom het verbeteren of opschalen van dissolutietechnologie waarmee een polymeer of polymeren uit plasticafval selectief opgelost kunnen worden en gescheiden kunnen worden van stoffen. Daarbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan additieven, pigmenten, vulstoffen of contaminanten. Het doel is om de oorspronkelijke moleculaire structuur van het polymeer te behouden, waardoor het recyclaat weer ingezet kan worden voor de productie van plastic producten. In deze context zijn stoffen die een negatieve invloed hebben op de kwaliteit van het recyclaat.

2.7 Depolymerisatie

Type project

Circular Plastics NL-showcase.

Toelichting

Depolymerisatietechnologie biedt als voordeel dat de geproduceerde monomeren of oligomeren uit (moeilijk te recycelen) plasticafvalstromen van eenzelfde kwaliteit zijn als de oorspronkelijke *virgin* monomeren of oligomeren. Hierdoor wordt het dus mogelijk om opnieuw plastics te maken uit moeilijk te recycelen plasticafvalstromen voor eenzelfde toepassing.

Depolymerisatie van bulkpolymeren zoals PET, PA, PU, PS, PE en PP is mogelijk, maar om commercialisatie op industriële schaal mogelijk te maken is verdere opschaling noodzakelijk. Het uitblijven van de opschaling kan technische oorzaken hebben. Het kan zijn dat één of meerdere deelprocessen vanuit de pilotfase nog niet geheel zijn uitontwikkeld. Denk daarbij aan voorbehandeling, depolymerisatie, zuivering en/of repolymerisatie.

Verbeteringen kunnen tot doel hebben om het rendement te verbeteren en de zuiverheid van de geproduceerde monomeren en oligomeren te verhogen. Verder kunnen verbeteringen gericht zijn op het verlagen van de investeringskosten (CAPEX) of de operationele kosten (OPEX). Ook kan aanpassing nodig zijn om de business case te verbeteren, bijvoorbeeld door de technologie geschikt te maken voor het produceren van plastics met een hogere economische waarde, zoals engineeringplastics of plastics met high-performance eigenschappen.

Het doel van dit onderwerp is daarom het verbeteren of opschalen van een depolymerisatieproces tot polymer-grade monomeren of oligomeren. Indien nodig, kan het toevoegen van één of meer stappen voorafgaand aan, of volgend op, het depolymerisatieproces onderdeel uitmaken van het project. Denk daarbij bijvoorbeeld aan feedstockvoorbehandeling, scheidings- en/of zuiveringstappen, eventueel gevolgd door een herpolymerisatieproces.

2.8 Devulkanisatie of decrosslinking

Type project

Circular Plastics NL-showcase.

Toelichting

In Nederland worden jaarlijks 9 tot 10 miljoen autobanden afgedankt en ingezameld via het RecyBem systeem. Dit komt overeen met ca. 34,9 – 38,8 kton rubber in 2023. Deze grote stroom synthetisch- en natuurrubber wordt niet of nauwelijks gerecycled tot nieuw rubber voor (auto)banden, waardoor verduurzaming in deze sector een groot potentieel heeft.

Rubbers uit (auto)banden kunnen naar verwachting steeds beter geïdentificeerd, gesorteerd en gescheiden worden. Hierdoor komen steeds meer hoogwaardige deelstromen beschikbaar die ook hoogwaardig gerecycled kunnen worden. In het productieproces van banden wordt zwavel toegevoegd dat de rubberketens met elkaar verbindt. Dit proces heet vulkaniseren. Door het vulkaniseren wordt de band sterker en gaat hij langer mee. Het zorgt er echter ook voor dat de band moeilijk gerecycled kan worden.

Door rubber uit banden te devulkaniseren kan het verkregen materiaal na revulkanisatie, weer toegepast worden in nieuwe banden of andere elastische materialen.

Verschillende thermoharders zoals epoxyharsen bestaan uit gecrosslinkte systemen die op dit moment nog niet gerecycled worden tot nieuwe plastic toepassingen. Ook bij crosslinken worden polymeerketens met elkaar verbonden om het materiaal sterker te maken. Via decrosslinking kunnen deze materialen gerecycled worden tot nieuwe grondstoffen. Om commercialisatie op industriële schaal mogelijk te maken is verdere opschaling van deze technologie noodzakelijk.

Het doel van dit onderwerp is om gevulkaniseerd rubber uit afval van banden om te zetten via een devulkanisatieproces tot een compound die geschikt is voor revulkanisatie. Daarnaast heeft het onderwerp tot doel om afval van gecrosslinkte thermoharders via een decrosslinkingproces om te zetten in een polymeer dat weer geschikt is om opnieuw te crosslinken. In beide gevallen kan, indien nodig, het proces aangevuld worden met een voorbehandelingstap van het afval.

3 Kom ik in aanmerking?

3.1 Voorwaarden

De belangrijkste voorwaarden uit de regeling hebben we voor u op een rij gezet.

Wie kunnen subsidie aanvragen?

- Een deelnemer in een samenwerkingsverband dat minimaal 1 onderneming bevat.
- Partijen mogen in meer dan één samenwerkingsverband meedoen.
- Ondernemingen die subsidie aanvragen, moeten een vaste inrichting of dochteronderneming in Nederland hebben op het moment dat er subsidie betaald wordt. Bij een vaste inrichting gaat het om het duurzaam beschikken over personeel en technische middelen die noodzakelijk zijn voor het verrichten van bepaalde diensten, en daaraan gekoppeld om een voldoende mate van duurzaamheid en een – wat personeel en technische middelen betreft – geschikte structuur om de voor haar eigen behoeften verrichte diensten te kunnen afnemen en ter plaatse te gebruiken. Een postbus in Nederland is dus niet voldoende. Ook bij het begrip ‘dochteronderneming’ gaat het om duurzaam deelnemen aan het economisch leven.

Waarvoor kunt u subsidie aanvragen?

Voor onderzoeksprojecten en voor showcases.

Wanneer beginnen en hoe lang mag een project duren?

- Projecten mogen niet gestart zijn voordat de subsidieaanvraag is ingediend. Dat betekent ook dat u nog geen verplichtingen mag zijn aangegaan vóór het moment van indiening van de subsidieaanvraag. Leidend is het moment waarop u een verplichting bent aangegaan, dat wil zeggen: een opdracht heeft verleend. Of er al dan niet een betaling heeft plaatsgevonden is niet relevant.
- De looptijd van Circular Plastics NL-onderzoeksprojecten is maximaal 4 jaar.
- De looptijd van Circular Plastics NL-showcases is maximaal 5 jaar.

3.2 Beoordeling aanvragen

3.2.1 Algemene vereisten aanvragen

De Subsidieregeling Circular Plastics NL is een tenderregeling. Alle aanvragen worden in dezelfde periode beoordeeld en gerangschikt. Om dit voor alle aanvragers op een eerlijke en transparante wijze te doen, nemen we aanvullende en nieuwe informatie die na sluiting ontvangen is, niet meegenomen wordt in de beoordeling. Het is dus van belang dat de aanvraag tijdig ingediend is en compleet is. Direct na sluiting van de regeling wordt beoordeeld of de aanvraag compleet is. Daarnaast beoordelen we of er sprake is van een samenwerkingsverband, waar minimaal 1 ondernemer deel van uit maakt. Er is sprake van een samenwerkingsverband als minimaal 2 partijen voor eigen rekening en risico meedoen. Voor het sluiten van plastic waardeketens is samenwerking tussen de verschillende spelers in een waardeketen van groot belang.

3.2.2 Kaderbesluit en AGVV

De aanvragen worden getoetst op voorwaarden die opgenomen zijn in het Kaderbesluit nationale EZK en LNV subsidies en de artikelen 25 en 47 (voor demonstratieprojecten) van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening (AGVV). In de volgende gevallen wordt uw project in ieder geval afgewezen:

- a. Het is niet aannemelijk dat het project binnen de maximaal toegestane looptijd wordt voltooid: 4 jaar voor onderzoeksprojecten en 5 jaar voor showcases (denk hierbij ook aan de benodigde vergunningen!)
- b. Er bestaat gegronde vrees dat de betrokkenen het project niet kunnen financieren
- c. Er is onvoldoende vertrouwen, dat de betrokkenen de capaciteiten hebben om het project uit te voeren
- d. Er is onvoldoende vertrouwen in de technische of economische haalbaarheid van het project.

3.2.3 Rangschikking van de aanvragen

Aanvragen die aan de algemene vereisten voldoen (zie [3.2.2](#)) worden met hulp van onafhankelijke externe adviseurs beoordeeld en gerangschikt aan de hand van een aantal criteria. We streven er naar om voor aanvragers een pitchmoment te faciliteren. Er is dan gelegenheid om het project toe te lichten en vragen te beantwoorden van de externe adviseurs. U kunt dan geen nieuwe informatie meer inbrengen, het gaat uitsluitend om een toelichting op de aanvraag.

Tip

In de vorige tender werden veel aanvragen afgewezen omdat ze een onvoldoende scoorden op de criteria “Slaagkans in markt en maatschappij” of “Kwaliteit van de aanvraag”.

Voor Slaagkans is naast onderbouwing van uw eigen business case die van de eindgebruiker van belang. Waarom wil de eindgebruiker het product/dienst afnemen en hiervoor betalen? Samenwerking met en acceptatie door partijen in de productieketen is van belang. Zorg dat u dit goed onderbouwt en laat ook zien hoe u samenwerkt. Schets het perspectief voor uw bedrijf en de markt en onderbouw de aannames die u hierbij maakt. Zorg dat u een concurrentie-analyse maakt en bijvoegt.

Voor Kwaliteit van de aanvraag: zorg dat u voldoende aandacht besteedt aan de uitwerking van het projectplan. Maak een uitgebreid werkplan en beschrijf concreet de activiteiten en de apparatuur die u voor die activiteiten gebruikt. Beschrijf helder welke partijen welke activiteiten uitvoert. Gebruik met mijlpalen en go/no-go momenten.

Geef aan welk vooronderzoek al is verricht en welke resultaten dat heeft opgeleverd. Geef daarbij concreet aan welke experimenten zijn gedaan, op welke schaal en met welke grondstoffen. Geef ook aan hoe u heeft onderzocht of de eindproducten voldoen aan de specificaties van de afnemers. Beschrijf duidelijk welke knelpunten u wilt oplossen en hoe u dat denkt te gaan doen. Werk de oplossingsrichtingen die u gaat onderzoeken goed uit. Beschrijf uitgebreid wat volgens u als de belangrijkste risico's van dit project zijn en hoe u daar mee omgaat. Beschrijf concreet hoe u de opgedane kennis wilt verspreiden. Benoem bijvoorbeeld concrete tijdschriften of terugkerende conferenties waar u aan wilt bijdragen.

We rangschikken de projecten aan de hand van de volgende criteria:

1. Bijdrage aan de doelstellingen van de subsidie, zoals omschreven in [hoofdstuk 1](#).
2. Nieuwheid ten opzichte van de stand van onderzoek of techniek en de bijdrage van het project aan de versterking van de Nederlandse kennispositie. Voor onderzoeks- en pilotprojecten kijken we naar de nieuwheid ten opzichte van de internationale stand van onderzoek of techniek. Bij demonstratieprojecten kijken we naar de Nederlandse stand van techniek.
3. Slaagkans van de innovatie in de Nederlandse markt en de maatschappij.
4. Kwaliteit van het project, blijkend uit de uitwerking van aanpak en methodiek, de omgang met risico's, de uitvoerbaarheid, de mate waarin de beschikbare middelen effectiever en efficiënter worden ingezet, de verspreiding van de opgedane kennis en de projectorganisatie.
5. Kwaliteit van het samenwerkingsverband.

Per criterium wordt een score gegeven op een schaal van 1 tot en met 5. Op elk criterium moet een voldoende score behaald worden (3 punten of meer). Projecten die onvoldoende scoren op één of meer criteria worden afgewezen.

Per criterium wordt de score vervolgens vermenigvuldigd met een wegingsfactor, zie onderstaande tabel. De subsidieaanvraag met de hoogste gewogen totaalscore wordt het hoogste gerangschikt. Het subsidiebudget wordt verdeeld op volgorde van de rangschikking van de aanvragen per groep (onderzoeksprojecten en showcases) (zie [§4.1](#)).

	Circular Plastics NL onderzoeksproject	Circular Plastics NL showcase
<i>Bijdrage aan de doelstellingen van de subsidie</i>	20%	20%
<i>Mate van vernieuwing</i>	30%	10%
<i>Slaagkans in Nederlandse markt en maatschappij</i>	10%	30%
<i>Kwaliteit van het projectplan</i>	20%	20%
<i>Kwaliteit van het samenwerkingsverband</i>	20%	20%

De beoordelingstermijn is maximaal dertien weken nadat de tender gesloten is. Deze termijn kan eenmaal met 13 weken verlengd worden. De beoordelingstermijn wordt opgeschort als RVO informatie opvraagt voor de beoordeling van uw aanvraag.

Toelichting op de criteria:

a. Bijdrage aan de doelstellingen van de subsidiemodule Circular Plastics NL

Aan een Circular Plastics NL-project worden meer punten toegekend naar mate het desbetreffende project meer bijdraagt aan de doelstelling van de regeling en de doelstelling van het onderwerp waarvoor de aanvraag is ingediend. Dit criterium gaat ook over de impact van het project, dat wil zeggen: het effect dat het project kan hebben op de markt en de omvang van die markt.

b. Mate van vernieuwing

Aan een Circular Plastics NL-project wordt een hoger aantal punten toegekend naarmate het project vernieuwender is ten opzichte van de stand van onderzoek of techniek en naarmate het project de Nederlandse kennispositie meer versterkt. Dit criterium heeft betrekking op de innovatieaspecten van het project. Een aanvraag scoort hoger op dit criterium naarmate het innovatiever is en een hogere onderzoekskwaliteit heeft. Het kan gaan om een nieuwe technologie voorproducten, processen of diensten, om wezenlijke vernieuwingen of om wezenlijk nieuwe toepassingen van een bestaande technologie.

Onderzoeks- en pilotprojecten dienen vernieuwend te zijn ten opzichte van de internationale stand van techniek. Demonstratieprojecten moeten vernieuwend zijn ten opzichte van de nationale stand van techniek. Uw project scoort hoger op dit criterium naarmate er meer sprake is van technologische vernieuwing, bezien in het spectrum van een marginaal technische verbetering tot een technologische doorbraak. Wel geldt dat de technische risico's die aan een project verbonden zijn, beheersbaar moeten zijn. Beschrijf daarom het vooronderzoek goed.

c. Slaagkans in de Nederlandse markt en maatschappij

Aan een Circular Plastics NL-project wordt een hoger aantal punten toegekend naarmate de slaagkans van de innovatie in de Nederlandse markt en maatschappij groter is. Dit gaat over de verwachting dat (bedrijven de ontwikkelde innovaties daadwerkelijk gaan gebruiken. Een projectvoorstel scoort hoger op dit criterium naarmate de waarde voor de (eind)gebruiker inzichtelijker en hoger is. Daarbij kan bijvoorbeeld gekeken worden naar het voordeel dat de beoogde producten en diensten hebben en de verwachte terugverdientijd.

Een goede onderbouwing, van de verwachtingen is hiervoor belangrijk. Onderbouw de verwachtingen met cijfers en laat zien hoe u die cijfers bepaald heeft. Beschrijf goed de aannames die u voor uw businesscase heeft gedaan en waar u die aannames op baseert.

Een projectvoorstel scoort ook hoger op dit criterium naarmate de visie op het implementatietraject beter onderbouwd is. Geef daarbij een goed inzicht in de vervolgstappen die na een geslaagd project gezet zullen worden in de verdere ontwikkeling en marketing van de voorgestelde oplossingen. Geef daarbij aan welke partijen dit gaan uitvoeren, zo mogelijk tot aan introductie op de markt.

Ook is het belangrijk om zo vroeg mogelijk in de ontwikkeling van een product, proces of dienst rekening te houden met de niet-technologische aspecten die in het ontwerp, de productieketen en bij de marktintroductie een rol kunnen spelen. In het projectplan moet u laten zien dat u heeft nagedacht over de niet-technologische aspecten die van belang zijn. Beschrijf ook hoe die in het ontwerp en specificaties van deze producten en diensten worden meegenomen. Denk bijvoorbeeld aan:

- ruimtebeslag,
- effecten op landschap en ecologie,
- esthetiek,
- lokaal eigenaarschap,
- mogelijke (maatschappelijke) weerstand tegen de innovatie bij daadwerkelijk gebruik, of
- nieuwe competenties die nodig zijn bij gebruik van de technologie.

U moet claims over de werking van een product, proces of goed onderbouwen. Beschrijf daartoe goed de opzet en resultaten van eerder onderzoek dat u heeft gedaan naar technologie en markt.

d. De kwaliteit van het projectplan

Aan een Circular Plastics NL-project wordt een hoger aantal punten toegekend naarmate de kwaliteit van het project beter is. Dit rangschikkingscriterium gaat over wat de deelnemers in het samenwerkingsverband gaan doen, hoe ze dat willen gaan doen.

Een voorstel scoort hoger naarmate de activiteiten meer een samenhangend geheel vormen en tot een gezamenlijk resultaat leiden.

Een project scoort ook hoger naarmate de onderzoeksmethode en inhoudelijke aanpak beter is en het projectplan een betere beschrijving geeft van:

- de achtergrond van het te onderzoeken probleem,
- de probleemdefinitie ('probleemanalyse'),
- de doelen,
- de inhoudelijke aanpak,
- de uit te voeren activiteiten per partner,
- de projectfase, inclusief mijlpalen met meetbare indicatoren en go/no go momenten,
- de te gebruiken middelen en de resultaten,
- de inventarisatie en analyse van de risico's en mitigerende maatregelen.

Ook wordt gekeken naar de mate waarin de beschikbare middelen effectief en efficiënt worden ingezet. Een voorstel scoort hierop hoger als de financiële middelen effectiever worden ingezet met het oog op de te bereiken doelen van het voorstel. We kijken dan zowel naar de gevraagde subsidie als naar andere middelen waarmee het voorstel gefinancierd wordt. We willen voorkomen dat er onnodig veel kosten worden opgevoerd. Daarom kijken we bij de beoordeling welke impact het voorstel kan hebben op de doelstellingen.

Dat zetten we vervolgens af tegen de totale subsidiabele kosten die opgevoerd worden. Voorstellen die meer impact zullen hebben in verhouding tot de kosten scoren hoger dan voorstellen die met dezelfde kosten minder impact hebben.

Een Circular Plastics NL-project scoort hoger naarmate de kwaliteit van het plan voor kennisverspreiding beter is. Een aanvraag scoort hoger op dit criterium naarmate in het voorstel meer aannemelijk wordt gemaakt dat de geleerde lessen gedeeld zullen worden met relevante doelgroepen. Ook scoort het voorstel hoger naarmate de activiteiten concreter benoemd en uitgewerkt zijn. De opgedane kennis moet ten minste met de achterban van alle betrokken partijen en met de Stichting Circular Plastics NL worden gedeeld.

e. De kwaliteit van het samenwerkingsverband

Aan een Circular Plastics NL-project wordt een hoger aantal punten toegekend naarmate de kwaliteit van het samenwerkingsverband beter is, blijkend uit de samenstelling en de projectorganisatie. We kijken wie de activiteiten gaan uitvoeren en wat de toegevoegde waarde van die partijen binnen het samenwerkingsverband is. We willen zien dat in het samenwerkingsverband alle kennis en ervaring aanwezig is om het project tot een goed einde te brengen.

Hierbij gaat het dus om de beoordeling van de subsidieaanvrager(s) en de belanghebbenden bij het project. Het voorstel scoort hoger naarmate:

- het samenwerkingsverband alle voor het voorstel noodzakelijke partijen bevat;
- het samenwerkingsverband de directe belanghebbenden bij de voorgestelde oplossingen, zoals de probleemeigenaar en partijen voor draagvlak, beter betreft de gebruiker van de beoogde producten, processen en diensten actiever wordt betrokken in het innovatieproces;
- de kwaliteit van de samenwerkingspartners om de beoogde activiteiten uit te voeren hoger is. We kijken dan naar de beschikbaarheid van benodigde kennis en capaciteiten, blijkend bijvoorbeeld uit referenties en de cv's van de betrokken personen. Ook beoordelen we of de inbreng van elke deelnemer helder is. Het gaat hierbij zowel om de kennis en capaciteiten voor de inhoudelijke activiteiten, als om de kennis en capaciteiten voor het management van de activiteiten;
- de belanghebbende partijen ("stakeholders") beter betrokken zijn die bij succesvolle ontwikkeling de resultaten snel naar de markt kunnen brengen en de toepassing ervan opschalen;
- het samenwerkingsverband slagvaardiger is, blijkend uit de omvang en de projectorganisatie. Daarbij wordt opgemerkt dat het geen doel is om een samenwerkingsverband zo groot mogelijk te maken. Het gaat erom dat de relevante kennis en vaardigheden in het project aanwezig zijn. Ook benadrukken we partijen aan meerdere samenwerkingsverbanden deel mogen nemen.

4 Subsidie en projectkosten

4.1 Subsidiebudget en maximale subsidie

Voor de hele tender is 40 miljoen euro subsidie beschikbaar.

Het subsidiebudget is als volgt verdeeld:

- € 3 miljoen voor onderzoeksprojecten. Per onderzoeksproject is er maximaal € 1,5 miljoen subsidie.
- € 37 miljoen voor showcases. Per showcaseproject is er maximaal € 7,5 miljoen subsidie.

Hoeveel subsidie u ontvangt, hangt af van het soort activiteiten dat u uitvoert in uw project en van het type organisatie dat u bent.

Circular Plastics NL projecten	Maximaal subsidiebudget per project
Onderzoeksprojecten (onderwerpen 1 en 2)	€ 1.500.000
Showcaseprojecten (onderwerpen 3 t/m 8)	€ 7.500.000

We verdelen de 2 subsidiebudgetten voor iedere groep (onderzoeksprojecten en showcases) op volgorde van rangschikking van de aanvragen. Per groep ontvangt eerst de hoogst gerangschikte aanvraag voor elk onderwerp subsidie. Daarna verdelen we het subsidiebudget dat over is op volgorde van rangschikking. Is het overgebleven subsidiebudget in een groep niet meer voldoende om subsidie te verlenen aan het eerstvolgende hoogst gerangschikte project? Dan voegen we de overgebleven subsidiebudgetten van beide groepen samen. Daarna verdelen we dit op volgorde van rangschikking, en maakt het niet uit binnen welke groep een project valt.

4.2 Subsidiepercentages

De subsidiepercentages zijn afhankelijk van het soort activiteiten dat wordt uitgevoerd in een project en van het type organisatie. Zie [hoofdstuk 1](#) voor een overzicht van de verschillende soorten projectactiviteiten.

Voor alle onderwerpen mogen alle projectactiviteiten opgevoerd worden, met uitzondering van investeringen in demonstratieprojecten, deze activiteiten mogen alleen opgevoerd worden voor de onderwerpen 3 t/m 8.

Soort activiteit	Onderzoeksorganisatie volgens EU-definitie	Overige kennisinstituten	Klein bedrijf	Middel-groot bedrijf	Groot bedrijf
Industrieel onderzoek (IO)	80%	50%	70%	60%	50%
Experimentele ontwikkeling (EO)	80%	25%	45%	35%	25%
Demonstratieproject**			60%	50%	40%
Niet-economische activiteiten van onderzoeksorganisaties (zijnde IO of EO of een combinatie van beiden)	80%*				
Overige niet-economische activiteiten gericht op kennisverspreiding***	100%				
Overige projectactiviteiten van bedrijven gericht op kennisverspreiding***		100%	100%	100%	100%

* Onderzoeksorganisaties noteren deze activiteiten onder de categorie IO of EO

** Percentage heeft betrekking op de (extra) investeringskosten ten opzichte van een referentie-investering.

*** Met een maximum van € 50.000 per onderzoeksproject en € 25.000 per showcase

4.3 Projectkosten

Als projectkosten komen de kosten in aanmerking die rechtstreeks zijn toe te rekenen aan een project. Subsidieerbare kosten worden, afhankelijk van het soort project, berekend in overeenstemming met de artikelen 25 en 47 van de algemene groepsvrijstellingsverordening. Dit wordt uitgebreid toegelicht in de modelbegroting. Lees de toelichtingen in dit model goed door!

Onvoorzien kosten ('contingency') mogen niet als aparte kostenpost worden opgenomen in de begroting. Alle kosten dienen te worden toegewezen aan een specifieke activiteit of installatie.

Er zijn drie standaardmethodes waarmee u uit kunt rekenen hoe hoog de kosten van een subsidieproject zijn. U mag zelf kiezen welke methode u wilt gebruiken. Zie ook www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ez#subsidieerbare-kosten.

4.4 Overige aandachtspunten

4.4.1 Eigen bijdrage (financiering eigen aandeel in de projectkosten)
In de beoordeling kijken we bij alle projecten naar de bijdrage die u zelf moet betalen. Een project moet starten binnen een half jaar na subsidieverlening. Als u uw eigen financiële bijdrage niet op tijd kunt leveren, is de kans groot dat het project pas veel later van start kan gaan of mislukt. Daarom wordt het project afgewezen als er onvoldoende vertrouwen is in de financiële haalbaarheid. In het projectplan moet u aangeven hoe u de eigen bijdrage gaat financieren. Dit kan bijvoorbeeld onderbouwd worden met een verklaring van uw bank of investeerder of een (recent) jaarverslag. In verklaringen van uw bank of investeerder mag als voorwaarde staan dat RVO subsidie verstrekt. Als u de vaste-uurtarief-systematiek gebruikt, mag u het eigen aandeel in de projectkosten niet financieren uit de subsidie voor projecturen (loonkosten/arbeid). Zie voor meer informatie en spelregels: www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ez/financiering.

AGVV onderneming in moeilijkheden en De-minimis.

De subsidie valt onder artikel 25 en 47 van de Algemene Groepsvrijstellingsverordening

(AGVV). Om als onderneming subsidie te mogen ontvangen onder de AGVV moet u aantonen dat u niet als 'onderneming in moeilijkheden' (OIM) kwalificeert.

U krijgt geen subsidie op grond van de AGVV als uw onderneming als onderneming in moeilijkheden kwalificeert. Ook samenwerkingsverbanden waarin één van de deelnemende ondernemingen in moeilijkheden verkeert, komen dan niet in aanmerking voor subsidie. Uw aanvraag wordt dan afgewezen.

Als uw onderneming als onderneming in moeilijkheden kwalificeert dan kunt u subsidie aanvragen onder de de-minimisverordening. Er is een maximumbedrag aan de-minimissteun dat een ondernemer kan ontvangen. Het algemene maximumbedrag is € 300.000 per zelfstandige onderneming over een periode van 3 opeenvolgende jaren. Voor bepaalde sectoren geldt een lager maximumbedrag. U kunt de de-minimisverklaring invullen via de website [Standaardformulieren Kaderbesluit nationale EZK- en LNV-subsidies \(rvo.nl\)](http://Standaardformulieren.Kaderbesluit.nationale.EZK-en.LNV-subsidies.rvo.nl). Zie voor meer informatie die website over [de-minimissteun en -verklaring](#).

In het aanvraagformulier wordt gevraagd naar de OIM status van de ondernemingen.

Als u aangeeft dat een onderneming **niet** als OIM kwalificeert en subsidie aanvraagt, dan bent u verplicht tot het aanleveren van de verklaring geen onderneming in moeilijkheden inclusief onderbouwende documenten zoals een beslisschema, organogram en recente jaarrekening

Als u aangeeft dat een onderneming **wel** als OIM kwalificeert en subsidie aanvraagt, dan is het aanleveren van een De-minimisverklaring verplicht.

Wij adviseren voor elke onderneming die subsidie aanvraagt de OIM status goed te bekijken voordat de aanvraag wordt ingediend. Als één partij in een samenwerkingsverband de OIM-status heeft, en subsidie aanvraagt, dan kunnen we de hele aanvraag afwijzen.

4.4.2 Wat als een provincie, gemeente of andere overheid een bijdrage levert?

Als een provincie, gemeente of andere overheid ook subsidie verleent aan het project, is er sprake van cumulatie van subsidies. Als een onderneming daardoor meer subsidie zou ontvangen dan mogelijk is op grond van de tabel hierboven, dan trekt RVO de subsidie van de andere overheid af van de maximaal mogelijke subsidie. Voor onderzoeksorganisaties geldt dat de totale subsidie niet meer dan 100% mag bedragen.

4.4.3 Samenwerkingsovereenkomst

Als uw project positief beoordeeld wordt en subsidie krijgt, moet u binnen drie maanden na de toekenningsbrief een samenwerkingsovereenkomst aanleveren. De samenwerkingsovereenkomst bevat afspraken over de manier waarop wordt omgegaan met de bijdrage in de kosten, het delen in de risico's en uitkomsten, de verspreiding van de resultaten en de toegang tot en de regels voor de toewijzing van intellectuele eigendomsrechten.

- Als een onderzoeksorganisatie deelneemt in het project moet de samenwerkingsovereenkomst uitsluiten dat de subsidie aan de onderzoeksorganisatie leidt tot een indirect voordeel voor de deelnemende ondernemingen. In de volgende gevallen is er geen sprake van indirect voordeel:

- de deelnemende ondernemingen dragen de volledige kosten van het project (onderzoeksorganisaties ontvangen geen subsidie);
- de onderzoeksorganisaties krijgen de intellectuele eigendomsrechten over de activiteiten die zij (gaan) uitvoeren;
- de onderzoeksorganisaties krijgen een marktconforme vergoeding voor de intellectuele eigendomsrechten die uit hun activiteiten ontstaan;
- de intellectuele eigendomsrechten worden volgens een passende afspiegeling van activiteiten, bijdragen en belangen verdeeld over de deelnemers.

Als u binnen 3 maanden na de toekenning van de subsidie nog geen getekende samenwerkingsovereenkomst heeft overlegd, zal RVO het project stopzetten en de subsidie vaststellen. Daarbij kunnen verleende voorschotten teruggevorderd worden.

Een voorbeeldovereenkomst vindt u hier:

[Samenwerking en kennisoverdracht \(rvo.nl\)](#).

4.4.4 Ben ik een onderzoeksorganisatie?

Een onderzoeksorganisatie is een organisatie voor onderzoek en kennisverspreiding als bedoeld in artikel 2, onderdeel 83, van de algemene groepsvrijstellingsverordening en paragraaf 1.3, onderdeel ff, van het O&O&I-steunkader, bestaande uit: een entiteit (zoals universiteiten of onderzoeksinstellingen, agentschappen voor technologieoverdracht, innovatie-intermediairs, entiteiten voor fysieke of virtuele onderzoeksgerichte samenwerking), ongeacht haar rechtsvorm (publiek- of privaatrechtelijke organisatie) of financieringswijze, die zich in hoofdzaak bezighoudt met het onafhankelijk verrichten van fundamenteel onderzoek, industrieel onderzoek of experimentele ontwikkeling, of met het breed verspreiden van de resultaten van die activiteiten door middel van onderwijs, publicaties of kennisoverdracht. Wanneer een dergelijke entiteit ook economische activiteiten uitoefent, moet met betrekking tot de financiering, de kosten en de inkomsten van die economische activiteiten een gescheiden boekhouding worden gevoerd. Ondernemingen die een beslissende invloed over dit soort entiteit kunnen uitoefenen in hun hoedanigheid van bijvoorbeeld aandeelhouder of lid van de organisatie, mogen geen preferente toegang tot de onderzoekscapaciteit van deze entiteit of tot de door haar verkregen onderzoeksresultaten genieten.

Deze definitie betekent voor de Circular Plastics NL subsidiemodule dat in elk geval universiteiten, hogescholen en organisaties voor toegepast onderzoek (de zogeheten TO2-instellingen) en soortgelijke organisaties uit het buitenland kwalificeren als onderzoeksorganisatie. Voor andere organisaties die zich aanmelden als onderzoeksorganisatie beoordelen we per geval of ze aan bovenstaande definities voldoen.

5 De aanvraagprocedure in vijf stappen

Stap 1 – Stel ons uw vraag

Het is altijd verstandig om te toetsen of u voor subsidie in aanmerking komt. U kunt ook laten toetsen of uw projectidee inhoudelijk goed bij de regeling en binnen één van de onderwerpen past door het invullen van een [projectideeformulier](#). U kunt ook contact opnemen met Klantcontact van RVO, telefoon: 088-0424242. U krijgt dan advies of uw project aansluit bij de CPNL regeling of een andere subsidieregeling.). Wanneer u hulp zoekt bij consortiumvorming, dan kunt u contact opnemen met de programmamanagers van de [Stichting CPNL](#).

Stap 2 – Dien uw subsidieaanvraag op tijd in

U kunt een subsidieaanvraag indienen tijdens de openstellingstermijn. U dient uw subsidieaanvraag in via het eLoket: www.rvo.nl/eloket. Om in te kunnen dienen heeft u een eHerkenningsmiddel nodig. U heeft minimaal betrouwbaarheidsniveau 3 nodig. Vraag dit tijdig aan! Dit kost een aantal werkdagen. Begin ook op tijd met het schrijven van de aanvraag zelf, dit kan tijd kosten. www.rvo.nl/onderwerpen/zaken-regelen/inloggen#eherkenning.

Stap 3 – Is uw aanvraag volledig?

Als uw aanvraag binnenkomt, controleren wij of alle benodigde stukken aangeleverd zijn (zie [hoofdstuk 6](#)). Als uw aanvraag compleet is, nemen we uw aanvraag in behandeling. Is dit niet het geval, dan ontvangt u een verzoek om de aanvraag aan te vullen. Aanvragen die we ontvangen op de sluitingsdag worden alleen in behandeling genomen als ze compleet zijn. Na 17.00 uur op de sluitingsdag is er geen mogelijkheid meer om een incomplete aanvraag aan te vullen en wordt deze afgewezen. RVO stuurt alle correspondentie die op uw subsidieaanvraag volgt naar de penvoerder of, indien u dat heeft aangegeven, naar een intermediair.

Stap 4 – Beoordeling van de aanvraag

RVO toetst of uw subsidieaanvraag voldoet aan de algemene vereisten van de regeling (zie [§3.2.1](#)). Is dit niet het geval, dan wordt uw aanvraag afgewezen. Voldoet uw aanvraag, dan wordt getoetst aan eisen uit het Kaderbesluit (zie [§3.2.2](#)) en wordt deze met hulp van onafhankelijke externe adviseurs beoordeeld en gerangschikt aan de hand van de rangschikkingscriteria (zie [§3.2.3](#)).

Stap 5 – Uitsluitel over toekenning of afwijzing

De termijn voor beoordeling is 13 weken. Binnen deze termijn laten we u weten of uw aanvraag is toegekend of afgewezen. Deze termijn kan eenmaal met 13 weken verlengd worden. De beoordelingstermijn wordt opgeschort als RVO informatie opvraagt voor de beoordeling van uw aanvraag.

6 Onderdelen van de subsidieaanvraag

U dient uw aanvraag in via eLoket (www.rvo.nl/eloket) en voegt de gevraagde bijlagen toe. Uw aanvraag is compleet als alle onderdelen door RVO ontvangen zijn.

Een subsidieaanvraag bestaat uit de volgende onderdelen:

Het aanvraagformulier

Uzelf of een intermediair vult in eLoket het aanvraagformulier in en ondertekent dit met een digitale handtekening (eHerkenning). Indien een intermediair de aanvraag voor u indient, moet de penvoerder de machtiging van de intermediair als aparte bijlage bijvoegen. Het format vindt u op www.rvo.nl/subsidies-financiering/cpnl.

Bijlage 1: Deelnemersformulier (aanmelding en machtiging)

U stuurt van elke deelnemer een machtigingsformulier mee. Iedere deelnemer ondertekent dit formulier en machtigt hiermee de penvoerder voor de subsidieaanvraag en verdere correspondentie hierover. Vul de naam in zoals deze geregistreerd is bij de kamer van Koophandel! Het formulier is beschikbaar op [Aanmelding Machtiging Deelnemer \(rvo.nl\)](http://AanmeldingMachtigingDeelnemer(rvo.nl)).

Bijlage 2: Projectplan

Uw subsidieaanvraag beoordelen we inhoudelijk op basis van het projectplan. Hiervoor is een modelprojectplan beschikbaar op www.rvo.nl/subsidies-financiering/cpnl. Houd de opzet en indeling van dit modelprojectplan aan.

Bijlage 3: Begroting

Op www.rvo.nl/subsidies-financiering/cpnl is een begrotingsmodel beschikbaar. Vul de relevante werkbladen in de begroting in. Lees de toelichting goed.

Bijlage 4: Financieringsplan (onderdeel van projectplan en de begroting)

In het projectplan vragen we u aan te geven hoe u de eigen bijdrage gaat financieren. Dit kan bijvoorbeeld onderbouwd worden met een verklaring van uw bank, aandeelhouder of (beoogd) investeerder of met een (recent) jaarverslag. Zorg dat uit de aangeleverde stukken duidelijk blijkt wie de middelen gaat inbrengen, hoe hoog het bedrag is dat wordt ingebracht en welke voorwaarden er eventueel nog aan de inbreng worden gesteld. In de modelbegroting vult u op het tabblad financiering de samenvattende tabel over de financiering in. Zie voor meer informatie en spelregels: www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ez/financiering.

Bijlage 5: Toon aan dat uw onderneming niet in moeilijkheden is

U krijgt geen subsidie als uw onderneming kwalificeert als onderneming in moeilijkheden volgens de regels die het Europese Staatssteunkader (AGVV) daaraan stelt. Ook samenwerkingsverbanden waarin één van de deelnemende ondernemingen in moeilijkheden verkeert, komen niet in aanmerking voor subsidie.

De verklaring geen onderneming in moeilijkheden is per aanvragende onderneming verplicht en stuurt u samen met onderbouwende documenten (beslisschema, organogram en recente jaarrekening) mee met uw aanvraag. Met het "[beslisschema OIM-verklaring](#)" beoordeelt u of uw onderneming in moeilijkheden verkeert. Lees meer over de [Verklaring geen onderneming in moeilijkheden](#).

Als uw onderneming als onderneming in moeilijkheden kwalificeert dan vraagt u subsidie aan onder de de-minimisverordening. Dan is een Verklaring de-minimissteun verplicht. U kunt deze verklaring online invullen en printen. Daarna stuurt u hem ondertekend mee met uw aanvraag. Het formulier vindt u hier: www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ezk/standaardformulieren#verklaring-de-minimissteun. Let op: U kunt alleen de-minimissteun aanvragen indien uw onderneming in moeilijkheden is óf als u subsidie aanvraagt voor overige projectactiviteiten (zie Bijlage 7). Ook is de-minimissteun beperkt tot 300.000,- Als u de afgelopen drie jaar al de-minimissteun heeft ontvangen uit andere regelingen, dan wordt dat bedrag in mindering gebracht op de-minimissteun die u krijgt vanuit de CPNL-regeling.

Wij adviseren voor elke onderneming die subsidie aanvraagt de OIM status goed te bekijken voordat de aanvraag wordt ingediend.

Bijlage 6: Exploitatieberekening (voor demonstratieprojecten waarbij de installaties naar verwachting in gebruik blijven).

De exploitatieberekening bevat tenminste:

- een specificatie van de investeringskosten;
- een overzicht van alle kosten en baten;
- een berekening van het projectrendement (NCW, IRR) en de terugverdientijd.

De gehanteerde uitgangspunten, bijvoorbeeld over de gehanteerde WACC, moeten duidelijk zijn. RVO gaat er van uit dat u voor dit type projecten een dergelijke berekening al gemaakt heeft. Daarom wordt hiervoor geen apart format ter beschikking gesteld.

Bijlage 7: De-minimisverklaring

Vraagt u een subsidie aan voor overige projectactiviteiten zoals beschreven in §1.2? Dan is een Verklaring de-minimissteun verplicht. U kunt deze verklaring online invullen en printen.

Daarna stuurt u hem ondertekend mee met uw aanvraag. Het formulier vindt u hier:

www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ezk/standaardformulieren#verklaring-de-minimissteun.

Bijlage 8: Overige bijlagen

Wij raden u aan om stukken die belangrijk zijn voor het project mee te sturen, zoals:

- rapporten die de technische/economische claims die u in het projectplan doet, onderbouwen, zoals een verslag van experimenten die u vooraf heeft uitgevoerd, een marktstudie of een businessplan;
- offertes;
- toezeggingen van de bank of investeerder(s);
- uitbestedingsovereenkomst(en).

7 Als uw project subsidie krijgt toegekend

Als uw project voor subsidie in aanmerking komt, ontvangt u hiervan schriftelijk bericht in de vorm van een beschikking. Hierin staat hoeveel subsidie u krijgt, welke voorwaarden mogelijk nog gelden en aan welke bepalingen u moet voldoen. Alle correspondentie verloopt in beginsel per e-mail.

Voorschotten

Het subsidiebedrag krijgt u in delen uitgekeerd. U krijgt automatisch een eerste voorschot binnen twee weken na verlening, tenzij het project later start. Dan krijgt u een eerste voorschot binnen twee weken na aanvang van het project. Er zijn 2 manieren van bevoorschotten: lineair of op basis van mijlpalen.

Lineaire bevoorschotting (begroting zonder mijlpalen)

U krijgt in totaal 90 procent van het subsidiebedrag als voorschot binnen de looptijd van het project. De voorschotten worden lineair verdeeld over de gehele projectperiode. U krijgt dus bij elke betaling hetzelfde bedrag. De voorschotten worden binnen 2 weken na de start van een nieuw kwartaal automatisch uitbetaald. De laatste 10% van het subsidiebedrag wordt na afsluiting, bij de vaststelling van het project uitbetaald.

Mijlpalenbevoorschotting (begroting met mijlpalen)

Als u in het projectplan heeft aangegeven gebruik te maken van een mijlpalenplan, dan worden de voorschotten verdeeld op grond van de mijlpalen. Per mijlpaalperiode krijgt u een ander bedrag, afgestemd op de financieringsbehoefte in die periode. Binnen een mijlpaalperiode worden de kosten lineair verdeeld en binnen 2 weken na de start van een nieuw kwartaal uitbetaald. De laatste 10 procent van het subsidiebedrag wordt na afsluiting, bij de vaststelling van het project uitbetaald.

Vertraging in het project

Wanneer het project vertraging oploopt, heeft u de plicht dit te melden. U moet dan toestemming vragen voor de nieuwe projectplanning via een wijzigingsverzoek zodat ook de bevoorschotting aangepast kan worden. Indien u langere tijd onterecht voorschotten ontvangt, kan RVO deze voorschotten terugvorderen en eventueel een boete opleggen.

Verplichtingen

Houd er rekening mee dat u aan een aantal verplichtingen moet voldoen als uw project subsidie krijgt. De belangrijkste zijn:

- U houdt een correcte en overzichtelijke projectadministratie bij.
- U voert het project uit volgens het projectplan en de bepalingen in de beschikking.
- U levert één keer per jaar een voortgangsrapportage aan, inclusief een openbaar gedeelte.
- Voor eventuele wijzigingen in de uitvoering van het project vraagt u vooraf schriftelijk toestemming aan RVO.
- Aan het eind van het project stuurt u ons binnen 13 weken een verzoek om de subsidie vast te stellen en een openbaar en vertrouwelijk eindverslag.
- Voor subsidies van € 25.000 tot € 125.000 wordt bij vaststelling een eigen kostenverklaring gevraagd, voor subsidies van € 125.000 of meer een controleverklaring van de accountant. De subsidie wordt op basis van de werkelijke kosten vastgesteld, maar wordt niet meer dan oorspronkelijk is verleend.

Tip: Schakel tijdig een accountant in voor het opstellen van de controleverklaring.

- U neemt deel aan relevante kennisdelingsactiviteiten van het Circular Plastics NL programma.
- U levert binnen 3 maanden na toekenning een samenwerkingsovereenkomst aan.

Wat gebeurt er als uw aanvraag wordt afgewezen?

Als uw subsidieaanvraag wordt afgewezen wordt u daarover gebeld. De adviseur die u belt legt dan uit waarom u geen subsidie ontvangt en beantwoord eventuele vragen. Vervolgens ontvangt u hiervan ook schriftelijk bericht in de vorm van een beschikking. Als u daar nog vragen over heeft dan kunt u daarover contact met ons opnemen. Het is mogelijk om tegen een afwijzing in bezwaar te gaan.

Voor meer informatie, kijk op [Subsidiespelregels - verplichtingen voor subsidieontvangers](#).

Bijlage 1: Het verschil tussen pilots en demo's op basis van AGVV

Staatssteun aan ondernemingen is verboden in de EU, tenzij de Europese Commissie daar toestemming voor heeft gegeven of de steun vooraf is vrijgesteld. De Europese Commissie heeft in verschillende staatssteunkaders uitgewerkt onder welke voorwaarden steun op een bepaald gebied wel toegestaan is. Voorbeelden zijn de Kaderregeling betreffende staatssteun voor onderzoek, ontwikkeling en innovatie en de Richtsnoeren staatssteun ten behoeve van milieubescherming en energie (=MESK).

In de [algemene groepsvrijstellingsverordening](#) (=AGVV) zijn onderdelen uit deze steunkaders gehaald waarvoor steun verleend mag worden zonder voorafgaande toestemming van de Europese Commissie. Daarbij worden ook de voorwaarden en subsidiepercentages genoemd die dan van toepassing zijn. De subsidiemodule Circular Plastics NL verwijst naar een aantal artikelen uit de AGVV.

De subsidiemodule Circular Plastics NL ondersteunt projecten waar een pilot of demonstratie onderdeel van kan zijn. Hieronder wordt per artikel van de AGVV een checklist gegeven die u helpt te beoordelen of een onderdeel van uw project een pilotproject of een demonstratieproject kan zijn.

Een proefopstelling in een laboratoriumomgeving valt binnen de categorie industrieel onderzoek (IO) en wordt door ons niet aangemerkt als een pilot. Bij een pilot schaal je een proces dat in het laboratorium is onderzocht op naar een schaal die representatief is voor de praktijk. Pilots in deze bijlage hebben betrekking op pilotprojecten die dicht bij de markt staan en een grotere schaalgrootte kennen en die daarmee vallen binnen de categorie experimentele ontwikkeling (EO).

1 Pilotprojecten (artikel 25 AGVV over onderzoek en ontwikkeling)

- Pilotprojecten vallen binnen de definitie van experimentele ontwikkeling (EO) als ze betrekking hebben op een experimenteel prototype product, procedé of dienst dat wordt getest in een omgeving die representatief is voor het functioneren onder reële omstandigheden, met als hoofddoel verdere technische verbeteringen aan te brengen aan één of meer producten, processen en/of diensten die niet grotendeels vast staan.
- Een prototype is een origineel model dat is gebouwd om alle technische en prestatiekenmerken van het nieuwe product te omvatten. Er bestaat een feedbacklus in het project zodat, als het prototype niet succesvol is, de resultaten kunnen worden gebruikt voor de verdere ontwikkeling van het nieuwe product.
- De constructie en de exploitatie van een proeffabriek/pilotplant is mogelijk zolang het hoofddoel is om ervaring op te doen. Doel is om technische en andere gegevens te verzamelen om hypothesen te evalueren, de nieuwe specificaties van het eindproduct vast te stellen en eventueel nog bedieningsinstructies of handleidingen voor het proces op te stellen.
- Een pilotproject:
 - is vernieuwend ten opzichte van de internationale stand van onderzoek en techniek,
 - is creatief: het te ontwikkelen product, proces of de dienst kan met bestaande kennis en methoden niet ontwikkeld worden; er zijn knelpunten die opgelost moeten worden en de oplossing ligt niet voor de hand);
 - heeft als kenmerk dat de uitkomsten onzeker zijn, (in termen van tijd, geld en of de gewenste resultaten überhaupt behaald kunnen worden in verband met de technische risico's en de kans op mislukking,
 - heeft een systematische aanpak (denk aan onderzoeksvragen/ hypothesen, te toetsen parameters, een vooraf opgezet testprogramma), en
 - leidt tot het vastleggen en verspreiden van de resultaten.
- Routinematige of periodieke wijziging van bestaande producten of processen is uitgesloten, zelfs indien die wijzigingen verbeteringen inhouden.
- De ontwikkeling van programmatuur komt alleen in aanmerking voor subsidie indien:
 - deze onderdeel is van de ontwikkeling van een innovatief fysiek proces (besturingssoftware) of
 - de ontwikkeling van de software een technisch risico inhoudt, de beoogde functionaliteit niet met bestaande technieken te realiseren is en de toepassing van de software direct leidt tot meer recycling of, hergebruik.
- Softwaregerelateerde activiteiten die niet subsidiabel zijn in een pilotproject zijn onder andere:
 - de ontwikkeling van zakelijke applicatiesoftware en informatiesystemen gebruikmakend van bekende methoden en bestaande softwaretools;
 - het toevoegen van gebruikersfunctionaliteit aan bestaande applicatieprogramma's; - het maken van websites of software met behulp van bestaande tools.

- Het fundamentele criterium om experimentele ontwikkeling te onderscheiden van aanverwante (niet-subsidiabele) activiteiten is de aanwezigheid bij EO van een waarneembaar element van nieuwheid. Verder moet sprake zijn van het wegnemen van wetenschappelijke en/of technologische onzekerheid. De oplossing voor een probleem moet niet onmiddellijk duidelijk zijn voor iemand die vertrouwd is met de algemeen gebruikte kennis en technieken op het betrokken gebied. Het gaat er dus niet om dat de output van het project een product of proces is dat nog niet bestaat, maar om wat er voor nodig is om dat te realiseren.

Subsidiabele kosten (zie ook hoofdstuk 4)

- Activeert u de installatie, machines en/of apparatuur op de balans, dan zijn voor een pilotproject de afschrijvingskosten gedurende het project subsidiabel. De te hanteren afschrijvings-termijn is gelijk aan de termijn die u in uw boekhouding hanteert met een minimum van 5 jaar.
- U kunt zowel de afschrijving van nieuwe installaties opvoeren als de afschrijving van bestaande installaties.
- Voor bestaande installaties geldt uiteraard wel dat die nog niet volledig mogen zijn afgeschreven. U mag ook niet elders investeringssubsidie hebben ontvangen voor die installatie.
- Volledig subsidiabel zijn de kosten voor verbruikte materialen en hulpmiddelen. Onder verbruikte materialen worden stoffen verstaan die bestemd zijn voor eenmalig gebruik ten behoeve van het project en na bewerking geen zelfstandige zaak meer zijn. Hulpmiddelen zijn zelfstandige zaken die speciaal voor het project worden aangeschaft, niet langer dan gedurende het project worden gebruikt en na afloop van het project niet meer bruikbaar zijn.
- In ieder geval niet subsidiabel zijn:
 - kosten voor het aanvragen van patenten, licenties en het certificeren van het nieuwe product;
 - kosten voor een accountant om de controleverklaring op te stellen;
 - kosten voor administratief projectmanagement, zoals voortgangsmonitoring, contracten opstellen tussen samenwerkingspartijen, de voortgangsrapportages voor RVO, planning, budgettering, escaleren naar stuurgroep, projectbesturing, projectbewaking;
 - binnenlandse reiskosten;
- kosten voor kennisverspreidingsactiviteiten / communicatie over de voortgang en resultaten van het project (onder artikel 25 van de AGVV), tenzij u ze opvoert onder de categorie 'Overige niet-economische activiteiten gericht op kennisverspreiding of overige projectactiviteiten van bedrijven gericht op kennisverspreiding. Hieraan zijn maxima verbonden.

2 Investerings voor Demonstratieprojecten (artikel 47 AGVV)

- Een demonstratieproject is:
 - een op bescherming van het milieu gericht samenhangend geheel van activiteiten, die een technisch en economisch risico inhouden, waarbij die activiteiten bestaan uit het door de aanvrager treffen van maatregelen die passen in de beschrijving van de betreffende showcases met behulp van:
 - voor Nederland nieuwe apparaten, systemen of technieken, of
 - een voor Nederland nieuwe toepassing van apparaten, systemen of technieken.
- De werking van de installatie wordt binnen de projectperiode gedemonstreerd.
- Bij een demonstratieproject blijft de installatie ook na het project in gebruik. Is dat niet het geval, omdat de installatie gedemonteerd wordt of stil komt te staan, dan is er mogelijk sprake van een pilotproject.
- Een demonstratieproject moet nieuw zijn voor Nederland en er moet nog sprake zijn technische risico's.
- Milieubescherming: elke maatregel die is gericht op preventie of herstel van aantastingen van de natuurlijke omgeving of de natuurlijke hulpbronnen door de eigen activiteiten van een begunstigde, op beperking van het risico op dergelijke aantastingen, dan wel op aanmoediging van een rationeler gebruik van die hulpbronnen, daaronder begrepen energiebesparende maatregelen en het gebruik van hernieuwbare energiebronnen.
- Voor elke projectdeelnemer die demonstratiesubsidie aanvraagt, wordt individueel beoordeeld of er sprake is van een milieuvoordeel.
- De subsidiabele kosten zijn de extra kosten van de investeringen in immateriële en/of materiële activa die rechtstreeks verband houden met het bereiken van een hoger niveau van milieubescherming.
- De installatie wordt geactiveerd op de balans.
- Leaseconstructies zijn mogelijk voor zover het om financiële lease gaat, waarbij de leasener uiteindelijk eigenaar wordt van de installatie. Subsidiabel voor de leasener zijn de aanschafkosten (afgezet tegen de referentie-investering).
- Is er sprake van een op te richten joint venture in relatie tot zogeheten "off balance" investeringen, neem contact op met RVO of er mogelijkheden voor uw project zijn.

Bijlage 2: Verklarende woordenlijst

Aanvrager

Een natuurlijke persoon of rechtspersoon neemt deel aan het project voor eigen kosten en risico. Geen subsidie wordt verstrekt aan een provincie, gemeente of openbaar lichaam als bedoeld in de Wet gemeenschappelijke regelingen.

Algemene groepsvrijstellingsverordening

Verordening (EU) nr. 651/2014 van de Commissie van 17 juni 2014 waarbij bepaalde categorieën steun op grond van de artikelen 107 en 108 van het Verdrag met de interne markt verenigbaar worden verklaard (PbEU 2014, L 187).

De-minimisverklaring

Een onderneming mag maximaal € 300.000 de-minimissteun per lidstaat ontvangen in het lopende boekjaar en de twee voorgaande. Dat bedrag is zo minimaal dat de Europese Commissie vindt dat er geen invloed is op het handelsverkeer tussen landen van de EU en de mededinging. Daarom gelden er weinig regels over het soort activiteiten dat gesteund mag worden.

Derden (subcontractant)

Derden voeren een deel van het project uit in opdracht en op kosten van de aanvrager. Met een derde kan een uitbestedingsovereenkomst gesloten worden.

Intermediair

U kunt besluiten om iemand anders (een intermediair) in te schakelen om de subsidieaanvraag in te dienen, bijvoorbeeld als uw organisatie niet zelf over een eHerkenningmiddel beschikt. Vaak is dit een (subsidie)adviseur, maar soms ook een moeder- of zusterbedrijf. Uw intermediair heeft dan een machtiging nodig om namens u of uw organisatie op te treden. Als de naam van uw onderneming of het KvK-nummer afwijkt van die van de subsidieaanvrager (penvoerder) dan bent u een intermediair en heeft u een rechtsgeldig ondertekende machtiging nodig.

Kleine onderneming, middelgrote onderneming, MKB onderneming

Onder een MKB-onderneming in de zin van de verordeningen 70/2001 en 364/2004 van de Europese Commissie inzake staatssteun voor kleine of middelgrote onderneming wordt verstaan een onderneming die:

- minder dan 250 (klein: 50) werknemers heeft en
- een jaaromzet heeft van niet meer dan € 50 miljoen (klein: € 10 miljoen) óf
- een jaarlijks balans totaal heeft van niet meer dan € 43 miljoen (klein: € 10 miljoen), en
- niet voor 25% of meer van het kapitaal of van de stemrechten in handen is van één of meerdere onderneming(en) die niet aan deze definitie voldoen, met uitzondering van openbare participatie- maatschappijen, van ondernemingen van

risicokapitaal of van institutionele beleggers, indien deze individueel noch gezamenlijk in enig opzicht zeggenschap over de onderneming hebben.

Indien de onderneming onderdeel is van een groep, telt het totaal van de groep. Zie voor een toets www.rvo.nl/onderwerpen/subsidiespelregels/ez/mkb-toets.

Ondernemer

Een natuurlijke persoon of rechtspersoon (niet zijnde een rechtspersoon die krachtens publiekrecht is ingesteld) die een onderneming in stand houdt (niet zijnde een onderneming die bij regeling van de Minister van Economische Zaken en Klimaat is uitgesloten).

Penvoerder

De penvoerder is één van de aanvragers en verzorgt de correspondentie en de rapportages.

Projectkosten

Kosten die een subsidieontvanger na de indiening van de aanvraag heeft gemaakt en betaald en die noodzakelijk zijn en rechtstreeks aan de uitvoering van het project zijn toe te rekenen.

Recycling en hergebruik van afval

Recycling van afval betreft elke nuttige toepassing waardoor afvalstoffen opnieuw worden verwerkt tot producten, materialen of stoffen, voor het oorspronkelijke doel of voor een ander doel. Dit omvat het opnieuw bewerken van organisch afval, maar het omvat niet energierecuperatie, noch het opwerken tot materialen die bestemd zijn om te worden gebruikt als brandstof of als opulmateriaal.

Met hergebruik wordt bedoeld elke handeling waarbij producten of componenten die geen afvalstoffen zijn, opnieuw worden gebruikt voor hetzelfde doel als dat waarvoor zij waren bedoeld.

Het moet gaan om recycling en hergebruik van afval dat door andere ondernemingen geproduceerd is. Het gerecycleerde of hergebruikte materiaal zou anders bij het afval belanden of op een minder milieu- vriendelijke wijze worden verwerkt. Steun voor nuttige toepassing van afvalstoffen, niet zijnde recycling, valt hier niet onder. De investering doet niet uitsluitend de vraag naar het te recyclen materiaal toenemen zonder dat de inzameling van dat materiaal toeneemt.

Uitbesteding

Een relatie tussen de aanvrager, die een project voor eigen rekening en risico uitvoert, en een derde aan wie de aanvrager een deel van de activiteiten van dat project uitbesteedt.

De aanvrager dient zelf werkzaamheden in het project uit te voeren. De aanvrager mag dan overigens niet met de derde in een groep, commanditaire vennootschap, vennootschap onder firma of een maatschap zijn verbonden. De uitbestedingsrelatie moet voor verlening van de subsidie zijn vastgelegd in een overeenkomst tot uitbesteding.

Essentiële uitbestedingen zijn uitbestedingen die een belangrijke bijdrage leveren aan het slagen van het project. Ook uitbestedingen met een grote omvang (meer dan 10%) ten opzichte van het totale project vallen hieronder. Niet essentiële uitbestedingen worden bij de beoordeling van de samenwerking buiten beschouwing gelaten.

Dit is een publicatie van:

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland
Graadt van Roggenweg 200 | 3531 AH | Utrecht
Postbus 8242 | 3503 RE Utrecht
T: +31 (0) 88 042 42 42
E: klantcontact@rvo.nl
www.rvo.nl

Deze publicatie is tot stand gekomen in opdracht van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in samenwerking met de Stichting Circular Plastics NL.

© Rijksdienst voor Ondernemend Nederland | april 2026

Publicatienummer: RVO-074-2026/BR-DUZA

De Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO.nl) stimuleert duurzaam, agrarisch, innovatief en internationaal ondernemen. Met subsidies, het vinden van zakenpartners, kennis en het voldoen aan wet- en regelgeving. RVO.nl werkt in opdracht van ministeries en de Europese Unie.

RVO is een onderdeel van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Hoewel deze publicatie met de grootste zorg is samengesteld, kan RVO geen enkele aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele fouten. De teksten zoals gepubliceerd in het Staatsblad en de Staatscourant zijn leidend.